

Gemeentelijke notitie scenario's primair onderwijs tbv uitvoeringsplan onderwijshuisvesting 2022-2025

Inhoudsopgave:

Inleiding	p.2
Hoofdstuk 1: Algemene uitgangspunten.....	p. 2
Hoofdstuk 2: Beleid instandhouding kleine scholen (Groeisaam).....	p. 4
Hoofdstuk 3: beschrijving van de basisscholen in Deest en Afferden.....	p. 6
Hoofdstuk 4: Verkennend intern onderzoek door Groeisaam.....	p. 7
Hoofdstuk 5: Uitwerking van de scenario's.....	p. 8
Hoofdstuk 6: Conclusies.....	p. 12

Inleiding

In november 2019 heeft de gemeenteraad het Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen (IHP) 2019-2039 vastgesteld. In dit IHP werd duidelijk dat er in het primair onderwijs twee scholen zijn die binnen afzienbare tijd in aanmerking komen voor renovatie of nieuwbouw, 't Kloosterhufke in Deest binnen 0 – 5 jaar en de St. Victorschool in Afferden binnen 5 -10 jaar. In het IHP werden de scenario's voor beide scholen als voorlopig beschreven. Dit had te maken met het feit dat het schoolbestuur eerst een intern verkennend onderzoek wilde afronden voorafgaand aan de keuze voor renovatie of nieuwbouw. Dit traject bestaat uit het bepalen van mogelijke scenario's (renovatie of nieuwbouw – voor 1 school/kern of voor meerdere scholen/kernen) en de bespreking hiervan met team, ouders en andere belanghebbenden

Besloten werd dat het primair onderwijs scenario's voor deze scholen mag ontwikkelen. Deze scenario's worden betrokken bij het nieuwe raadsprogramma na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022. Dit gebeurt middels het opstellen van een Uitvoeringsprogramma Onderwijshuisvesting 2022-2025, als uitwerking van het IHP. Hierin worden de scenario's beschreven van de huisvestingsopgave 2022-2025 voor de scholen, en wordt een doorkijk gegeven voor de periode 2025-2039.

In deze notitie concentreren we ons op het primair onderwijs. In een separate notitie wordt de ontwikkeling van scenario's voor het voortgezet onderwijs toegelicht. Ook voor het voortgezet onderwijs werd besloten om scenario's te ontwikkelen, in dit geval voor vervroegde nieuwbouw en na een aanbod voor voorfinanciering van de Alliantie Voortgezet Onderwijs. De notitie over het voortgezet onderwijs zullen wij in juli 2020 aan de gemeenteraad voorleggen.

Per 1 januari 2020 fuseerde het schoolbestuur SPOM met het schoolbestuur Oeverwal van Beuningen. In deze notitie wordt treft u daarom de nieuwe naam van het schoolbestuur aan, Groeisaam.

Hoofdstuk 1: Algemene uitgangspunten beschreven in het IHP

renovatie versus nieuwbouw: Het gehanteerde uitgangspunt is dat een schoolgebouw na veertig jaar levensduurverlengende renovatie dient te ondergaan om in gebruik te blijven. Daarbij dienen belangrijke onderdelen als riolering, elektrische installaties, (geballaste) bitumineuze daken et cetera in één keer vervangen te worden. Renovatie wordt beschouwd als een grootschalige en integrale aanpak waardoor de levensduur van een schoolgebouw verlengd wordt met ten minste 25 jaar, maar bij voorkeur 40 jaar, voldaan wordt aan de eisen van het Bouwbesluit en het gebouw geschikt is voor het onderwijs van de toekomst.

Echter bij een structureel groot ruimte-overschot en een verminderde functionaliteit voor het eigentijds onderwijs is het de vraag of renovatie voldoende meerwaarde biedt, en kan een (compacte) nieuwbouw de voorkeur hebben. Renovatie met behoud van leegstand is geen optimale investering. Het afstoten van gebouwdelen is vaak technisch een probleem, in verband met aanwezige installaties en de beperkte duurzaamheid die bereikt kan worden. Ook zullen de kosten van renovatie relatief hoog zijn ten opzichte van nieuwbouw, wanneer de gewenste kwaliteitseisen van het Bouwbesluit, BENG en Frisse Scholen gerealiseerd worden.

Kwaliteitseisen nieuwbouw/renovatie

De gemeente Druten en de schoolbesturen zien het realiseren van duurzame huisvesting als een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een duurzaam gebouw heeft een positief effect op het onderwijs én op het leefklimaat voor de toekomstige generaties. Het IHP gaat daarmee uit van de realisatie van bijna energieneutrale gebouwen (BENG). Daarnaast streven de gemeente Druten en schoolbesturen naar een kwaliteitsambitie van Frisse Scholen klasse B (heeft betrekking op de thema's: energie, lucht, temperatuur, licht en geluid). De ambitie is om exploitatiegericht te bouwen (onderhoudsarme vloeren en wandafwerking en aluminiumkozijnen) en toekomstbestendig te bouwen (extra transparantie, verplaatsbare paneelwanden voor interne flexibiliteit).

Leerlingenprognoses Klosterhufke en St. Victorschool

	leerlingtelling 1-10-2021	prognose 2024	prognose 2029	prognose 2034	prognose 2039
't Klosterhufke	108	98	103	98	95
St Victorschool	134	119	117	119	117

De cijfers die bij de prognoses gepresenteerd worden, zijn afkomstig uit de prognoses die in 2019 door Pronexus zijn opgesteld. De nieuwbouw van Tichelande is in deze prognoses toegekend aan IKC de Kubus. Voor Deest is het grootste deel van de nieuwbouwplannen meegerekend, echter nog niet alles. Nieuwe prognoses worden opgesteld in het najaar van 2021, ter onderbouwing van de scenario's. Dan wordt duidelijk of er bij 't Klosterhufke sprake is van een toename naar boven de 100 leerlingen en of de St. Victorschool profiteert van de woninguitbreiding van Tichellande.

IKC de Kubus is destijds gebouwd voor een leerlingenomvang van 575 leerlingen. Daarbij is besloten dat een toename van leerlingen niet kan leiden tot een verzoek om uitbreiding van de school, maar dat deze moet worden opgevangen door de andere basisscholen in de omgeving.

Ondergrens aantal leerlingen

De opheffingsnorm voor het basisonderwijs in de gemeente Druten ligt op 100 leerlingen. Wanneer het leerlingaantal meer dan 3 jaar onder deze norm blijft, eindigt de bekostiging en zou de school moeten sluiten. Ten behoeve van de instandhouding van kleine scholen kan het schoolbestuur bij het Ministerie verzoeken de gemiddelde schoolgrootte te laten gelden. Het gaat dan om het gemiddelde leerlingaantal van de scholen die onder het schoolbestuur vallen. Toepassing van deze norm betekent dat de gemiddelde schoolgrootte minimaal 167 leerlingen moet zijn. Hier blijft Groeiszaam boven met een gemiddelde schoolgrootte van 219. Het schoolbestuur dient om toepassing van deze regeling te verzoeken, dat verloopt niet via de gemeente.

Het huidige aantal leerlingen van 't Klosterhufke en de prognoses uit 2019 roepen tot extra aandacht voor de discussie rondom behoud kleine scholen en de

huisvestingsvoorziening. In hoofdstuk 2 van deze notitie is het beleid van Groeisaam t.a.v. kleine scholen opgenomen.

Hoofdstuk 2: Beleid Groeisaam m.b.t. de instandhouding kleine scholen

Uitgangspunten:

1. Groeisaam wil graag bijdragen aan de leefbaarheid van de dorpen/kernen door scholen zoveel mogelijk in stand te houden.
2. Als ondergrens voor een kleine school hanteert Groeisaam een schoolgrootte van 50 leerlingen. Indien het leerlingenaantal hieronder komt, moet bekeken worden in hoeverre hier van een tijdelijke situatie sprake is (op termijn weer groei) of van een structurele situatie. In het laatste geval zal met directie, team en ouders in gesprek worden gegaan over het voortbestaan van de school.
3. De scholen moeten kwalitatief goed onderwijs bieden conform de kwaliteitsnormen van Groeisaam. Vanwege de kwetsbaarheid van de kleine scholen verdienen een aantal aspecten extra aandacht in vergelijking met de overige Groeisaam-scholen. Dit wordt hieronder nader uitgewerkt.
4. De kleine scholen hebben een onderwijsconcept dat past bij de schoolgrootte. Dit betekent dat er grote nadruk wordt gelegd op het zelfstandig werken en leren, het samenwerken (tussen oudere en jongere leerlingen), het geven van instructies in kleine groepen en gedifferentieerd onderwijs.
5. Groeisaam zal vanuit het solidariteitsprincipe extra geld/diensten inzetten om de kleine scholen te behouden, met name in kernen waar het gaat om de 'laatste' school, mits de kosten voor de instandhouding van de kleinere scholen niet ten koste gaan van de kwaliteit van de andere Groeisaam-scholen. Een voorwaarde is dat de overheidsfinanciering hiervoor (kleine scholentoeslag¹) blijft bestaan.

Kwaliteitscriteria:

De volgende indicatoren zijn belangrijk voor de kwaliteit van alle, maar in het bijzonder de kleine scholen. De kwetsbaarheid van kleine scholen is groter en met minder personeelsleden is het moeilijker het volledige onderwijsaanbod kwalitatief goed te realiseren. Scoren deze structureel (meer dan twee jaar) onvoldoende, dan gaan ouders en Groeisaam in gesprek over de toekomst van de scholen:

1. De scholen moeten voldoen aan de indicatoren die de inspectie hanteert in haar toezichtkader en dus een 'voldoende' hebben.

¹ Kamerbrief 13 maart 2018: "Kleine scholen vervullen een cruciale functie in kleine gemeenschappen. De school is de ziel van het dorp, zo wordt wel eens gezegd, de plek waar het dorp samenkomt. Waar ouders en leerlingen elkaar treffen en betrokken zijn bij het onderwijs en bij elkaar. Voor het kabinet is het belangrijk dat kinderen vlakbij hun huis naar school kunnen gaan en dat ouders kunnen blijven kiezen voor een school die past bij hun geloofs- of levensovertuiging. Met de verhoging van de kleinescholentoeslag krijgen kleine scholen extra armslag om goed onderwijs te blijven verzorgen". Per schooljaar 2019-2020 ontvangen scholen met bijv. 100 leerlingen een toeslag van € 55.000.

2. Het aanbod met betrekking tot alle vakken waarin onderwijs wordt gegeven moet voldoende zijn. Dit betekent dat ook op de kleine scholen kinderen in aanraking moeten komen met kunst, natuur, cultuur, wetenschap en techniek. Ook muziek- en bewegingsonderwijs moeten op voldoende niveau gegeven worden. De school moet kunnen aantonen (door o.a. diensten van andere organisaties als muziekimpuls, technieklokalen, sport en bewegen (Actief Maas en Waal) te benutten) dat er jaarlijks aandacht aan deze vakken wordt besteed op een kwalitatief goed niveau.
3. Het sociaal-emotioneel klimaat moet in alle groepen op orde zijn. Dit is voor kleine scholen een bijzonder aandachtspunt, omdat er maar kleine aantallen leerlingen in een groep bij elkaar zitten. Hierdoor is het soms lastig een goed groepsklimaat te creëren en ervoor te zorgen dat alle kinderen in voldoende mate vriendschappen kunnen aangaan en onderhouden.

Borgen van de kwaliteit:

1. Samenwerken tussen scholen biedt veel kansen om de gewenste kwaliteit te realiseren. Twee of drie kleine scholen vormen daarom met elkaar een 'partnerschap' en werken samen met betrekking tot visieontwikkeling, professionalisering, inzet van personeel en andere aandachtsgebieden.
2. Er worden leraren benoemd, die de vaardigheden bezitten (of willen leren) om goed te differentiëren en het werken op een kleine school aantrekkelijk vinden.
3. De scholen maken goed gebruik van de diensten van andere instellingen om een breed onderwijsaanbod te kunnen bieden. Denk hierbij aan : muziek, sport en bewegen (van Actief Maas en Waal), techniek en wetenschap (van het Tech-Lokaal), natuureducatie.
4. De scholen borgen een breed en kwalitatief goed onderwijsaanbod door samenwerking met andere scholen, andere organisaties, ouders etc. Wereldoriëntatie, burgerschapsvorming e.d. maakt een wezenlijk onderdeel uit van het onderwijs op de school.
5. De scholen maken werk van actief ouderschap en betrokkenheid van de gemeenschap waar de school deel van uitmaakt. Op deze wijze kunnen de scholen en de dorpsgemeenschap van elkaar profiteren, doordat de kwaliteit een impuls krijgt en de binding van ouders, gemeenschap en school wordt versterkt. Waar mogelijk wordt samengewerkt met de peuteropvang/kinderopvang

Resumerend betekent dit dat bij een leerlingaantal van tussen de 50 en 100 leerlingen Groeisaam zal opteren voor het toepassen van de regeling instandhouding o.b.v. de gemiddelde schoolgrootte voor de scholen in Deest en Afferden zo lang de kleine scholentoeslag blijft bestaan.

Hoofdstuk 3: beschrijving van de basisscholen in Deest en Afferden

Basisschool 't Klosterhufke in Deest

Het bouwjaar van basisschool 't Klosterhufke is 1981, het gebouw is inmiddels 40 jaar oud. De huidige Bruto Vloer Oppervlakte (BVO) beslaat 1.214 m². Er is sprake van bouwtechnische gebreken, verouderde installaties en riolering, slechte ventilatiemogelijkheden, zeer slechte isolatie en een groot ruimte-overschot. In het IHP is de school beoordeeld als in aanmerking komend voor renovatie of nieuwbouw.

Op 1 oktober 2020 telde de school 108 leerlingen. De prognoses wijzen in de richting van 95 leerlingen in 2039. Hiermee heeft de school in 2039 een ruimtebehoefte van 678 m² BVO. Ten opzichte van de huidige beschikbare capaciteit betekent dit een overschot van 536 m². Het grote ruimte-overschot in combinatie met de verouderde staat van het gebouw zorgen ervoor dat de exploitatielasten van het huidige gebouw erg hoog zijn, en dat het schoolbestuur geconfronteerd wordt met hoge kosten voor onderhoud. De energielasten bedragen ongeveer het dubbele van de vergoeding die de school hiervoor via de MI-vergoeding ontvangt.

Basisschool st. Victor in Afferden

Het schoolgebouw dateert uit 1984. Zowel in 2003 als in 2006 is bij de school een noodlokaal geplaatst. De huidige Bruto Vloer Oppervlakte (BVO) beslaat 1.048 m². In het schoolgebouw zijn er regelmatig problemen met de verwarming en de riolering. De vloerbedekking is afgeschreven en er zijn problemen met het koelen van de ruimtes in de zomer

Op 1 oktober 2020 telde de school 134 leerlingen. De prognoses wijzen in de richting van 117 leerlingen in 2039. Hiermee heeft de school in 2039 een ruimtebehoefte van 789 m² BVO. Ten opzichte van de huidige beschikbare capaciteit betekent dit een overschot van 259 m². Ook hier is sprake van zeer slechte isolatie, waardoor de energielasten ook hier het dubbele bedragen van de vergoeding die het schoolbestuur hiervoor ontvangt.

Het gebouw faciliteert het onderwijs onvoldoende. Daarnaast is er een tekort aan ruimte voor differentiatie in lesvormen (leerpleinen en kleine instructieruimtes), stafruimten en bergruimte.

Hoofdstuk 4: Verkennend onderzoek van het schoolbestuur Groeisaam

Naast de opstelling van het IHP door de gemeente, is het schoolbestuur in 2018 een verkennend onderzoek gestart, wat zich toespitste op de toekomst van de twee bovengenoemde schoollocaties. Met het oog op de functioneel en technische verouderde schoolgebouwen en de dalende leerlingaantallen, was het van belang om een strategische afweging te maken over de toekomstmogelijkheden van het onderwijs in beide dorpskernen. Er werd een werkgroep ingesteld die een werkwijze ontwikkelde om deze discussie per locatie met alle betrokkenen (het schoolteam en de ouders van de

medezeggenschapsraden) te voeren. In het verkennend onderzoek werden oplossingsrichtingen gezocht voor de belangrijkste zorgen:

1. Kwaliteit van het onderwijs
2. Financiële bedrijfsvoering: de structurele overschrijding van de exploitatiebudgetten van beide scholen legt een druk op de bedrijfsvoering van de overige scholen
3. Huisvesting

Nadat er uit deze verkenning een rangorde was gedestilleerd, werd er een klankbordgroep ingesteld, bestaande uit leden van de beide onderwijsteams, de schooldirecteuren, ouders van leerlingen van de beide scholen en ook meerdere vertegenwoordigers uit maatschappelijke geledingen van de twee betrokken kernen.

Deze Klankbordgroep is in 2020 drie maal bij elkaar geweest, waarbij de aanwezigen eerst zijn meegenomen in de problematiek van het basisonderwijs in kleine kernen en de wijze van beleid- en planontwikkeling van onderwijshuisvesting in het algemeen. Vervolgens is het voorgaande proces en het daaruit voortkomende voorkeurscenario van een gezamenlijke nieuwbouw besproken. Tenslotte is dit scenario in een breed maatschappelijk perspectief geplaatst. Aspecten als leefbaarheid in kleine kernen, kwaliteit van onderwijs en de toekomstige ontwikkelingen in het onderwijs, maar ook sociale ontwikkeling en verkeersveiligheid zijn daarbij belicht, waardoor een genuanceerd beeld ontstond. Tijdens de laatste bijeenkomst zijn op basis van stellingen de meningen gepeild en is de Klankbordgroep tot een standpuntbepaling gekomen.

Het verkennend onderzoek leidde tot een aantal conclusies:

1. Het resultaat van het verkennend onderzoek wijst in de richting van gezamenlijke nieuwbouw in de vorm van een Integraal Kindcentrum (IKC) op een locatie tussen Deest en Afferden. Dit is het voorkeurscenario. Echter wordt hier wel het voorbehoud gemaakt dat bij deze optie de verkeersveiligheid een belangrijk punt van aandacht is en betrokken moet worden bij de uitwerking van dit scenario. De dagelijkse oversteek van de van Heemstraweg door leerlingen wordt als een groot bezwaar gezien, waarvoor een oplossing gevonden moet worden. Ook zal er een geschikte locatie beschikbaar moeten zijn.
2. Gezamenlijke nieuwbouw in één van de kernen heeft uitdrukkelijk niet de voorkeur van het schoolbestuur. Deze optie is wel besproken tijdens het verkennend onderzoek, maar leidt tot veel weerstand.
3. Als gezamenlijke nieuwbouw niet mogelijk is of onvoldoende draagvlak heeft bij de inwoners van de dorpskernen en de gemeente, heeft nieuwbouw in beide dorpskernen de voorkeur.
4. Het ruimte-overschot op de beide scholen en de functionaliteit van het schoolgebouw in Afferden, leidt tot de conclusie dat de mogelijkheden voor renovatie beperkt zijn

Hoofdstuk 5: uitwerking van de scenario's

Het schoolbestuur heeft een zorgvuldig traject doorlopen om te komen tot een afwegingskader voor de huisvesting van de basisscholen in Deest en Afferden. Het vormt de basis voor het overleg met de gemeente over de verdere scenario-ontwikkeling. Rekening houdend met de uitkomsten van het verkennend onderzoek van het schoolbestuur ontstaan de volgende scenario's om nader te onderzoeken:

1. Gezamenlijke nieuwbouw Klosterhufke/St. Victorschool
2. Klosterhufke nieuwbouw
3. Klosterhufke renovatie

Scenario 4 wordt toegevoegd omdat de aanpak van de school in Afferden terugvalt naar de planperiode 5-10 jaar (IHP) wanneer het scenario van gezamenlijke nieuwbouw niet haalbaar is.

4. Renovatie/nieuwbouw Afferden over 5-10 jaar

In alle vier scenario's is er sprake van een integraal kindcentrum (IKC) waarbij het gebouw de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang en vormen van voorschoolse educatie stimuleert.

Het uitgangspunt van de gemeente staat beschreven in het collegeprogramma "Druuten daagt uit". Hierin staat beschreven dat behoud van de basisscholen in iedere dorpskern het uitgangspunt is. Het behoud van leefbaarheid in de kernen is de achtergrond van dit uitgangspunt. Echter zal ook rekening gehouden moeten worden met de leerlingaantallen en het behoud van onderwijskwaliteit op kleine scholen. Deze moeten voldoende basis geven voor het kunnen blijven hanteren van dit uitgangspunt.

Scenario 1: Gezamenlijke nieuwbouw Klosterhufke/St. Victorschool

We zien dat het verkennend onderzoek van Groeisaam als eerste voorkeursscenario uitkomt op gezamenlijke nieuwbouw op een locatie tussen Deest en Afferden. Onderwijsinhoudelijke redenen onderbouwen deze voorkeur: een gezamenlijke school biedt qua omvang meer mogelijkheden voor het gewenst Integrale Kind Centrum, waarbij onderwijs en kinderopvang in één gebouw zijn ondergebracht en gewerkt wordt aan een integraal aanbod voor kinderen van 0-12 jaar. De gezamenlijke school heeft dan een omvang van ongeveer 210-220 leerlingen. Er zijn optimale omstandigheden om de gewenste kwaliteitseisen ten aanzien van het gebouw te realiseren. Door de gezamenlijke bouw wordt het scenario voor aanpassing van de st. Victorschool met 5 jaar vervroegd ten opzichte van de planning in het IHP (5-10 jaar).

Echter is er tussen de dorpskernen geen geschikte locatie aanwezig. De gemeente heeft er geen grond in eigendom, en er is ook geen mogelijkheid om grond te verwerven. Ook leidt een gezamenlijke locatie tussen beide dorpskernen tot problemen voor de benodigde gymvoorzieningen. De gemeente heeft hiervoor ook een zorgplicht en is gebonden aan de maximale afstanden vanuit de verordening onderwijshuisvesting. De gymzalen van zowel Afferden als Deest vallen buiten dit criterium, wat betekent dat er een nieuwe gymvoorziening gerealiseerd zou moeten worden en het gebruik van de

bestaande (geprivatiseerde) gymzalen in de dorpshuizen van Deest en Afferden komt te vervallen. Hiermee is deze optie voor de gemeente onhaalbaar, zolang een gezamenlijke nieuwbouw persé aan een locatievoorkeur tussen de dorpskernen is gekoppeld.

Qua kosten is gezamenlijke nieuwbouw (op een nieuwe locatie) de voordeligste optie. Wanneer het normatieve vloeroppervlakte voor een gezamenlijke nieuwbouw berekend wordt, komt dit uit op minder m2 BVO dan de som van de vloeroppervlakten van de separate scholen. Er zijn geen kosten voor tijdelijke huisvesting nodig.

Er dient een oplossing gevonden te worden om de oversteek van de van Heemstraweg veiliger te maken. Voor Groeisaam is dat een belangrijke voorwaarde voor dit scenario.

Een zeer globale inschatting (zonder rekening te houden met de huisvesting kinderopvang) laat zien dat de kosten van gezamenlijke nieuwbouw ongeveer € 613.000 lager zijn dan van de nieuwbouw van 2 separate scholen.

	Aantal leerlingen	BVO	Kosten per m2	Totale kosten
Gezamenlijke nieuwbouw	212	1.266	€ 3.049	€ 3.860.034
Nieuwbouw Klosterhufke	95	678	€ 3.049	€ 2.067.222
Nieuwbouw St Victorschool	117	789	€ 3.049	€ 2.405.661
Renovatie Klosterhufke	95		60-80% van kosten nieuwbouw	€ 1.240.333 - € 1.653.777

Bij renovatie is de afschrijvingstermijn aanzienlijk korter dan bij nieuwbouw (25 versus 40 jaar). Dit vertaalt zich naar hogere kapitaalslasten per jaar voor de gemeente in de situatie van renovatie voor 25 jaar.

De voor- en nadelen van scenario 1 in schema (uit verkennend onderzoek van Groeisaam):

	Voordeel	Nadeel
Nieuwbouw gefuseerde school Deest Afferden		
Geen school meer in de dorpskernen (draagvlak inwoners)		V
Bereikbaarheid		V
Kennisdeling	V	
Mogelijkheden voor onderwijskundige vernieuwingen	V	
Mogelijkheden voor passend onderwijs	V	
Mogelijkheden voor peuteropvang en kinderdagverblijf	V	
Sociale samenhang intern	V	
Sociale samenhang extern		V
Lagere exploitatiekosten school	V	
Lagere investeringskosten gemeente (i.t.t. 2 gebouwen)	V	
Indeling gebouw	V	
Geen tijdelijke huisvestingsproblematiek	V	

Scenario 2: nieuwbouw basisschool 't Klosterhufke

Het betreft de nieuwbouw van een school voor tussen de 95 – 100 leerlingen. De omvang wordt ongeveer de helft kleiner dan het huidige schoolgebouw. Er zijn optimale omstandigheden om de gewenste kwaliteitseisen ten aanzien van het gebouw te realiseren. Ook kan qua inpassing optimaal aangesloten worden bij de dorpsontwikkelingsplannen voor Deest. Een vraag die beantwoord moet worden is of de nieuwbouw op de huidige locatie plaatsvindt, of op een andere locatie in Deest. Bij nieuwbouw op de huidige locatie zal gedurende de bouw voor de leerlingen tijdelijke huisvesting geregeld moeten worden. De st. Victorschool kan een deel van deze kinderen opvangen (bijvoorbeeld de bovenbouw), voor de overige leerlingen moet een alternatief gevonden worden (bijvoorbeeld middels noodlokalen, of indien mogelijk gebruik maken van ruimtes in t dorpshuis).

Omdat het leerlingaantal rond de opheffingsnorm ligt, heeft de gemeente om een visie van Groeisaam gevraagd die het behoud van onderwijskwaliteit op kleine scholen beschrijft voor de lange termijn. Dit om het risico te beperken dat na gemeentelijke investeringen de onderwijskwaliteit een reden kan zijn voor het opheffen van de school. Deze visie staat beschreven in hoofdstuk 2. De discussie in dit scenario concentreert zich rond de vraag of het leerlingaantal van het Klosterhufke voldoende is om tot nieuwbouw over te gaan. En zo ja, of de nieuwbouw dan een compact schoolgebouw betreft, of een flexibel gebouw dat in kan spelen op toekomstige leerlingaantallen en eventueel andere functies. Hierbij wordt de wens van Groeisaam om in een IKC samen met de kinderopvang een doorlopende leerlijn voor kinderen van 0 tot 12 jaar te realiseren meegenomen.

De voor- en nadelen van dit scenario in schema (uit verkennend onderzoek van Groeisaam):

Klosterhufke nieuwbouw in Deest	Voordeel	Nadeel
School in beide dorpskernen (draagvlak inwoners)	V	
Bereikbaarheid	V	
Kennisdeling		V
Mogelijkheden voor onderwijskundige vernieuwingen	V	
Mogelijkheden voor peuteropvang en kinderdagverblijf		V (minder ruim aanbod dan bij gezamenlijke nieuwbouw)
Sociale samenhang intern		V (minder dan bij gezamenlijke nieuwbouw)
Sociale samenhang extern	V	
Investeringskosten gemeente		V (hoger dan bij gezamenlijke nieuwbouw)
Exploitatiekosten school	V	
Indeling gebouw	V	
Minder beschikbare m2 t.o.v. renoveren		V
Tijdelijke huisvestingsproblematiek		V

Scenario 3: renovatie basisschool 't Klosterhufke

Renovatie is wettelijk nog niet geregeld als onderwijsvoorziening. Ten aanzien van renovatie werd, vooruitlopend op de nieuwe wetgeving in het IHP het volgende opgenomen:

- a. Renovatie wordt opgenomen als voorziening onderwijshuisvesting.
- b. Renovatie is daarbij een integrale levensduurverlengende ingreep in het gebouw, waarmee de levensduur van het gebouw met ten minste 25 jaar, maar bij voorkeur 40 jaar, wordt verlengd.
- c. Uitgangspunt bij renovatie is dat de aanpassingen die leiden tot een levensduurverlenging van ten minste 25 jaar voor rekening komen van de gemeente Druten, waarbij op basis van Total Costs of Ownership (TCO) een investeringsbijdrage van het schoolbestuur aan de dekking van de renovatie wordt toegevoegd.

De levensduur van het schoolgebouw 't Klosterhufke wordt met tenminste 25 jaar verlengd. Er blijft een groot ruimte-overschot bestaan, tenzij er mogelijkheden zijn om delen van het gebouw af te stoten. Er is geen sprake van optimale duurzaamheid. De exploitatiekosten en kosten voor gebouwenonderhoud zullen wel afnemen, maar de vraag is of dit in voldoende mate zal zijn. De mogelijkheden van onderwijskundige vernieuwingen zijn beperkt als de functionele indeling ongewijzigd blijft.

Dit scenario behoeft een haalbaarheidsonderzoek, om te onderzoeken met welke investeringen en tegen welke kosten hier optimaal rendement behaald kan worden. De resultaten hiervan moeten afgewogen worden tegenover de gewenste bouwkundige en functionele kwaliteitseisen. Ook moet dit scenario de situatie opheffen dat de exploitatielasten hoger zijn dan de vergoedingen die Groeisaam ontvangt (om een structurele bijpassing ten koste van de exploitatie van andere scholen te voorkomen)

De voor- en nadelen van dit scenario in schema (uit verkennend onderzoek van Groeisaam):

Klosterhufke renovatie huidige locatie	Voordeel	Nadeel
School in beide dorpskernen (draagvlak inwoners)	V	
Bereikbaarheid	V	
Kennisdeling		V
Mogelijkheden voor onderwijskundige vernieuwingen		V
Mogelijkheden voor peuteropvang en kinderdagverblijf (minder ruim aanbod)		V (minder ruim aanbod dan bij gezamenlijke nieuwbouw)
Sociale samenhang intern		V
Sociale samenhang extern	V	
Lagere investeringskosten gemeente (i.t.t. nieuwbouw)	V	
Hogere exploitatiekosten school		V
Indeling gebouw i.v.m. onderwijsconcept		V
Meer beschikbare m2 t.o.v. nieuwbouw	V	
Tijdelijke huisvestingsproblematiek		V

Scenario 4: renovatie/nieuwbouw St Victorschool in planperiode 5-10 jaar van het IHP

Wanneer er niet gekozen wordt/kan worden voor een gezamenlijke nieuwbouw voor beide scholen 't Kloosterhufke en St. Victorschool, zal de St. Victorschool weer terugvallen naar de oorspronkelijke planning van het IHP, namelijk de planperiode 5-10 jaar te rekenen vanaf 2019. Schoolbestuur Groeisaam geeft aan dat zij zich geconfronteerd ziet met grote onderhoudsinvesteringen op de korte en middellange termijn en wil daarom meer zekerheid over wanneer de besluitvorming over dit scenario kan plaatsvinden.

Het schoolbestuur verzoekt daarom om in raadsperiode 2022-2025 een besluit te nemen over de nieuwbouw/renovatie van de St. Victorschool en de financiering, en deze in uiterlijk in 2028 te realiseren. Bij realisatie in 2028 is er een periode van 9 jaar verstreken ten opzichte van de vaststelling van het IHP 2019-2039.

Hoofdstuk 6: Conclusies

1. Een gezamenlijke nieuwbouw tussen de dorpskernen is niet haalbaar omdat er geen locatie beschikbaar is en omdat de gymvoorzieningen dan niet meer aansluiten conform de wettelijke vereisten. Dit betekent dat de nieuwbouw aangevuld zou moeten worden met een extra gymzaal, en de gymzalen in de dorpshuizen van Deest en Afferden niet meer door het onderwijs gebruikt zullen worden. Gezamenlijke nieuwbouw in één van de kernen stuit op weerstand, vooral bij ouders. Ook is dit niet in lijn met het huidige gemeentelijk uitgangspunt om het basisonderwijs in de dorpskernen te behouden. Dit betekent dat dit scenario niet in aanmerking komt voor nadere uitwerking ten behoeve van het Uitvoeringsplan Onderwijshuisvesting 2022-2025.

Vraag 1.1: is de gemeenteraad het eens met deze conclusie?

2. Het schoolgebouw van 't Kloosterhufke is aan vervanging of grootschalige renovatie toe. De omvang van de school ligt rond de opheffingsnorm van 100 leerlingen, waardoor afspraken over het hanteren van een gemiddelde schoolgrootte nodig zijn (de wet biedt deze mogelijkheid en uit beleid van Groeisaam blijkt de intentie om hiervan gebruik te maken). Nieuwbouw biedt de meeste mogelijkheden voor duurzaamheid en functionaliteit. Het is van belang om de leerlingprognoses uit 2019 te actualiseren om een helder beeld te verkrijgen en waarin alle nieuwbouwplannen worden meegenomen.
Bij nieuwbouw wordt de omvang van het gebouw aangepast aan de huidige capaciteitsbehoefte. Bij renovatie zal moeten worden ingeleverd op de kwaliteitseisen duurzaamheid, functionaliteit en blijft het ruimte-overschot behouden (met hogere exploitatielasten), waardoor er geen sprake is van de meest efficiënte oplossing. De financiële kaders zullen bepalend zijn of nieuwbouw mogelijk is. Bij nieuwbouw moet gerekend worden met kosten rond de € 2.067.222 bij renovatie met een bedrag tussen de € 1.240.333 - € 1.653.777. Deze kosteninschatting is nog indicatief, en zal nader uitgewerkt moeten worden m.b.t. de huisvesting van de kinderopvang.

Vraag 2.1: is de gemeenteraad het eens met de conclusie dat de scenario's van nieuwbouw én van renovatie van 't Kloosterhufke verder uitgewerkt moeten worden om tot een goede keuze tussen deze scenario's te komen?

Vraag 2.2: gezien de onzekerheden rond de leerlingaantallen kan het een optie zijn om bij nieuwbouw te kiezen voor een flexibele gebouwvorm, die op latere termijn ook voor andere functies kan worden gebruikt. Hoe kijkt de gemeenteraad aan tegen deze optie?

Vraag 2.3: is de gemeenteraad bereid om in 2021 middelen beschikbaar te stellen voor een haalbaarheidsonderzoek naar renovatie?

3. Het schoolgebouw van de St. Victorschool staat in het IHP beschreven als in aanmerking komend voor nieuwbouw of renovatie in de periode 5-10 jaar. Gezien de hoge exploitatielasten en de investeringen die in onderhoud gepleegd moeten worden op de korte en middellange termijn heeft Groeisaam behoefte aan duidelijkheid over wanneer er besluitvorming zal plaatsvinden over dit schoolgebouw, en wanneer men de realisatie ervan kan verwachten. Met het feit dat in het IHP de Uitvoeringsprogramma's gekoppeld zijn aan de raadsperiodes is men bezorgd dat de besluitvorming naar achteren geschoven wordt en een realisatie binnen 10 jaar niet meer haalbaar is. Groeisaam stelt daarom voor om besluitvorming over de St.Victorschool in de uitvoeringsperiode 2022-2025 te plannen, om zo tot een realisatie in 2028 te komen.

Vraag 3.1: is de gemeenteraad akkoord om in de periode 2022-2025 een besluit te nemen ten aanzien van het schoolgebouw van de St. Victorschool?